

Institut
d'Estudis
Catalans

Ortografia
catalana

L'accent i la dièresi

3.1. L'ACCENT GRÀFIC

L'accent gràfic és un signe diacrític (§2.1.2) que s'escriu en determinats casos sobre les vocals, siguin minúscules o majúscules, per a marcar l'accent tònic del mot, indicar una major prominència de la síl·laba que conté la vocal (dita *síl·laba tònica*) i assenyalar la qualitat de la vocal modificada. La tonicitat, la posició relativa de la síl·laba accentuada i la terminació gràfica del mot en regulen l'escriptura (§3.1.1.2), mentre que la qualitat determina el tipus d'accent que cal emprar. S'escriu l'*accent greu* (`) sobre la *a*, la *e* oberta [ɛ] i la *o* oberta [ɔ] (*germà*, *matèria*, *història*), és a dir, sobre la vocal baixa central i les vocals mitjanes obertes; i s'escriu l'*accent agut* (´) sobre la *i*, la *u*, la *e* tancada [e] i la *o* tancada [o] (*matí*, *públic*, *església*, *córrer*), és a dir, sobre les vocals altes i mitjanes tancades. En el cas de la *o*, i especialment de la *e*, hi ha diferències entre parlars (§3.1.2).

El quadre 28 recull la distribució dels dos accents gràfics, agut i greu, sobre les vocals.

QUADRE 28
Distribució dels accents agut i greu sobre les vocals

ACCENT GREU (`)			ACCENT AGUT (´)		
So	GRAFIA	EXEMPLES	So	GRAFIA	EXEMPLES
[a]	à	bacallà, menjàrem, Àngela	[e]	é	vindré, créixens, Énguera
[ɛ]	è	serè, cèntim, Èric, tècnica	[o]	ó	cançó, córner, pólvora
[ɔ]	ò	ressò, mòdul, Òdena	[i]	í	veí, rítmic, Índia
			[u]	ú	cautxú, múscul, Úrsula

QUADRE 29
Ús de l'accent gràfic

TIPUS DE MOTS		ACCENTUACIÓ			
Polisíl·labs	Aguts	S'ACCENTUEN			No s'ACCENTUEN
		ACABATS EN VOCAL	ACABATS EN VOCAL + S	ACABATS EN -EN, -IN	ACABATS EN ALTRES TERMINACIONS
		català, germà també, peroné serè, Josuè femení, dormí carbó, Rosselló això, Puigbò xampú, oportú	matalàs només promès encís nerviós repòs andalus	encén sorprèn magazin	adob, bonic, desig, tranquil, farem, cantar, estranger, permet, coneix; alfals, adobs, serveis, germans, camins; sentiran, Ramon, cadascun; remei, avui, complau, dinou
	Plans	No s'ACCENTUEN			S'ACCENTUEN
		ACABATS EN VOCAL	ACABATS EN VOCAL + S	ACABATS EN -EN, -IN	ACABATS EN ALTRES TERMINACIONS
		neboda, alegria torre, bilingüe geni, endugui brio, guerro tribu	Caucas dies bilis anglesos globus	examen misogin	xenòfob, estómac, àcid, pòrtland, xèrif, pròleg, déntol, règim, príncep, Òscar, Igor, antídoto, làtex; àrabs, règims, últims, exàmens, fenòmens, misògins, fòrceps; plàtan, plàncton; còncau, diríeu, Aneu, traduïssiu
	Esdruïxols	S'ACCENTUEN SEMPRE			
		còmoda, Úrsula, guàrdia, piràmide, sèrie, anàlisi, dòmino, estèreo, ímpetu, míldiu; Càritas, gràcies, sífilis, ràdios, àngelus; espècimen; màrqueting, aquàrium, òmicron, Júpiter, gèminis, bàndicut, múltiplex			
	Monosíl·labs	No s'ACCENTUEN GENERALMENT			
		pa, pla, Alp, Pau, ble, Elx, lli, mai, tro, Ot, cru, u, meu, viu; nas, tres, gris, gros, os, rus; nen, ien, quín; orb, joc, sec, sud, baf, reg, cim, gel, sol, om, gran, quan, on, cop, mur, vals, temps, ens, dors, ert, tot, eix, ix, fix, línx			

3.1.1. Distribució dels accents agut i greu de les vocals *e* i *o*

L'accent gràfic sobre les vocals mitjanes (*e* i *o*) pot ser agut (*é, ó*) o greu (*è, ò*). És agut quan la vocal és tancada i és greu quan la vocal és oberta. **L'accent greu (obert) predomina**

- **en els mots esdrúixols** (*ciència, època; memòria, quilòmetre*) i en els
- **plans que s'han d'accentuar** (*exèrcit, règim; dipòsit, òrgan*), així com
- **en els aguts en què s'accentua la *e*** (*interès, vostè*),

mentre que **l'accent agut (tancat)** és més freqüent

- **en les formes verbals**, principalment les que tenen un radical àton (*diguérem, entén, vindré*), i en
- **mots aguts en què s'accentua la *o*** (*bastó, famós*).

Ara bé, en el cas de la *e*, les diferències dialectals fan que no en tots els parlars es pronunciï una vocal oberta quan ortogràficament hi correspon un accent greu. Així, **la *e* oberta del català central**, que proporciona la base per a usar l'accent greu (*conèixer, francès, pèsol, serè*), sovint és neutra a la major part del baleàric i tancada en tot el català occidental.

3.1.1.1. La vocal *e*

Per a escriure correctament l'accent greu o agut sobre la *e*, cal seguir les indicacions següents:

a) S'escriu amb accent greu (*è*) **la major part dels mots aguts no verbals**: *alè, amè, cafè, canapè, comitè, mercè, oboè, obscè, perquè, serè, replè, terraplè, tupè, vostè, Josuè, Noè, Zoè, Novetlè, Portè, Trezè; burgès, entremès, espès, estrès, interès, marquès, obès, pagès, xerès, Agnès, Moisès, Navès, Toès, Penedès, Vallès, Dodecanès; edèn, electrotrèn, mossèn, Rubèn, Gombrèn, Odèn, Ordèn, Torèn, Tremissèn*. Notem especialment els **gentilicis** (*anglès, aragonès, francès, holandès, pallarès, rossellonès*), els **numerals ordinals** (*cinquè, sisè, setè, vuitè, novè, dissetè*) i els **participis** de la segona conjugació (*admès, après, comprès, després, encès, entès, ofès, remès, reprès, suspès*) i del verb *imprimir* i derivats (*imprès, reimprès, sobreimprès*).

En canvi, s'escriuen amb accent agut (*é*) **els mots acabats en -és que fan el plural en -essos**, com *abscés, accés, congrés, excés, exprés* (cf. *exprès* o *ex-pres* 'antic pres'; §4.3.1.3), *ingrés, procés, profés, progrés, revés, través* (però *espès, estrès, interès, xerès*, pl. *espessos, estressos, interessos, xeressos*); els mots *adés, després*

(adverbi; cf. *després*, participi del verb *desprendre*) i *amén*; els mots **derivats o compostos de bé i més**, com *gairebé*, *malbé*, *també* (cf. *a collibè*, de *be* 'anyell'), *demés*, *endemés*, *només*, *oimés*; els mots **manllevats acabats en -é, principalment gal·licismes, que no fan el plural en -ens**, com *calé*, *clixé*, *consomé*, *jaqué*, *macramé*, *paté*, *peroné*, *puré*, *quiqué*, *sufilé*, *ximpan- zé* (però *vaivé*, pl. *vaivens*); els noms deverbals *abonaré* i *pagaré*, i **alguns noms propis** com *Bernabé*, *Betsabé*, *Salomé*, *Miravé*, *Portainé*, *Sarradé*; *Artés*, *Barravés*, *Benés*, *Beniarrés*, *Cadaqués*, *Golmés*, *Massalavés*, *Vilafamés*; *Adraén*, *Alcalatén*, *Baén*, *Borén*, *Espaén*, *Llarvén*, *Tuixén*.

- b) S'escriuen amb accent agut (*é*) **les terminacions verbals agudes**: la primera persona del singular del futur simple (*aniré*, *cantaré*, *diré*, *faré*, *encendré*, *sortiré*, *vindré*), la tercera persona del singular del passat simple (*digué*, *estigué*, *nasqué*, *pogué*, *rebé*, *vingué*), la primera i tercera persona del singular de l'imperfet de subjuntiu (*cantés*, *digués*, *sabés*, *vingués*, *volgués*) i la tercera persona del singular del present d'indicatiu i la segona del singular de l'imperatiu dels derivats de *tenir* i *venir* (*s'absté*, *abstén-te*, *conté*, *contén-te*, *entreté*, *entretén-te*, *manté*, *mantén-te*, *sosté*, *sostén-te*; *s'avé*, *avén-t'hi*, *convé*, *esdevé*, *intervé*, *prevé*, *prové*), del verb *encendre* (*encén*) i dels verbs acabats en *-tendre* (*atén*, *entén*, *estén*, *pretén*). Cal notar, però, que s'escriuen amb accent greu (*è*) **les formes del present d'indicatiu i de l'imperatiu dels verbs acabats en -fendre, -prendre, -pendre i -vendre** (*defèn*, *ofèn*; *apren*, *comprèn*, *despren*, *reprèn*, *sorpren*; *depèn*, *despèn*, *suspèn*; *malvèn*, *revèn*).

- c) S'escriu amb accent greu (*è*) **la gran majoria dels mots plans**: *apèndix*, *arsènic*, *cèntim*, *crèdul*, *dèbil*, *inèdit*, *mèrit*, *pèrfid*, *pèsol*, *pètal*, *rècord*, *rètol*, *telèfon*, *trèvol*, *Cèsar*, *Èsquil*, *Ardèvol*, *Arsèguet*, *Èguet*, *Mèxic*, *Pèrgam*. Notem especialment els infinitius acabats en *-èncer* i *-ènyer* i alguns dels acabats en *-èixer* (*convèncer*, *vèncer*; *atènyer*, *empènyer*, *estrènyer*; *aparèixer*, *conèixer*, *merèixer*) i les formes de la primera i segona persona del plural de l'imperfet d'indicatiu amb accent en el radical (*crèiem*, *dèiem*, *quèiem*, *rèieu*, *sèieu*, *vèieu*).

Els principals casos que porten accent agut (*é*) són els infinitius *créixer*, *néixer*, *péixer*, *ésser*, *prémer*, *témer*, *trémer* i derivats (*decréixer*, *renéixer*, *esprémer*, *terra- trémer*); les desinències del passat simple (*coneguérem*, *diguéreu*) i de l'imperfet de subjuntiu (*parléssim*, *cantéssiu*; *diguéssim*, *vinguéreu*); les formes *érem* i *éreu* del verb *ser* (o *ésser*), i alguns altres mots com *cérvol*, *crémor*, *déntol*, *évol*, *feréstec*, *llécol*, *llépol*, *préssec*, *préstec*; *créixens* (plural de *creixen* 'planta'); *Assuévar*, *Béixec*, *Éller*, *Gréixer*, *Térmens*.

- d) Escriu amb accent greu (*è*) **la gran majoria dels mots esdrúixols**: *anècdota*, *cèlebre*, *dècima*, *gènere*, *mètode*, *sèmola*, *Sèneca*, *Penèlope*, *Bèlgida*, *Olèrdola*, *època*, *èmfasi*, *Èrica*, *l'Ènova*, *ciència*, *comèdia*, *dèria*, *diferència*, *inèrcia*, *matèria*, *paciència*, *Alèxia*, *Dèlia*, *Eugènia*, *València*, *Grècia*, *Sèrbia*, *pèrdua*, *perpètua*, *Alèdua*, *espècie*, *sèrie*, *tènue*. Se n'exceptuen alguns casos amb accent agut (*é*) com *església*, *grémola*, *llémèna*, *séquia*, *sénia*, *témpores*, *Bétera*, *Dénia*, *Ènguera*, *Èssera*, *Guadasséiques* o *la Sénia*.

El quadre 30 mostra la distribució dels accents agut i greu sobre la *vocal e*. Les caselles amb fons de color gris indiquen els casos que segueixen les tendències més generals.

QUADRE 30
Distribució dels accents agut i greu sobre la *e*

TIPUS DE MOTS	ACCENT AGUT	ACCENT GREU
Mots aguts	<i>S'escriu é en algunes formes no verbals:</i> • Mots acabats en -és que fan el plural en -essos: accés, exprés, ingrés, procés, progrés, revés (llevat espès, estrès, interès, xerès) • Mots adés, després (<i>adverbi</i>) i amén • Derivats i compostos de bé i més: gairebé, també, demés, només • Manlleus acabats en -é que no fan el plural en -ens: calé, jaqué, peroné, puré, ximpanzé • abonaré, pagaré • Noms propis: Bernabé, Salomé; Cadaqués, Vilafamés; Alcalatén, Tuixén	<i>En general, s'escriu è en les formes no verbals:</i> alè, cafè, comitè, obscè, perquè, serè, vostè, vuitè, Josuè, Mercè, Novetlè; burgès, espès, interès, marquès, pagès, holandès, xinès, encès, sotmès, imprès, Moisès, Agnès, Penedès; edèn, mossèn, Rubèn, Gombrèn, Treumè
	<i>En general, s'escriu é en les formes verbals:</i> • Futur simple: acabaré, dormiré, riuré, voldré • Passat simple: digué, estigué, nasqué, volgué • Imperfet de subjuntiu: donés, pogués, sabés, tingués, visqués • Present d'indicatiu i imperatiu dels derivats de tenir i venir (conté, contén, manté, sostén), del verb encendre (encén) i dels verbs acabats en -tendre (entén, pretén)	<i>S'escriu è en les formes del present d'indicatiu i de l'imperatiu dels verbs acabats en -fendre, -prendre, -pendre i -vendre:</i> ofèn, comprèn, suspèn, revèn
Mots plans	<i>S'escriu é:</i> • En algunes formes verbals: – Infinitius: prémer, témer, créixer, néixer – Desinències del passat simple: apareguérem, vinguéreu – Desinències de l'imperfet de subjuntiu: arribéssim, coneguéssiu – Formes érem, éreu (<i>del verb ser</i>) • En alguns mots com cèrvol, feréstec, llèpol, préssec, préstec, Èller, Térmens	<i>En general, s'escriu è:</i> • En formes verbals: convèncer, vèncer; atènyer, estrènyer; aparèixer, conèixer, merèixer; crèiem, dèiem, sèieu, vèieu • En formes no verbals: dèbil, esplèndid, èter, idèntic, mèrit, pèsol, règim, telèfon, telègraf, vèrtex, Hèctor, Èdip, Arsèguet, Mèxic
Mots esdrúixols	<i>S'escriu é en alguns mots com església, llémena, séquia, sénia, Bétera, Dénia, Énguera, Éssera</i>	<i>En general, s'escriu è:</i> anècdota, bèstia, dèficit, èxtasi, estètica, gèminis, herència, hipèrbaton, mètode, pèrdua, rèquiem, tètanus, tragèdia; Eugènia, Hèrcules, Sèneca, Tavèrnoles, València, Bèlgica, Venècia

3.1.1.2. La vocal o

Pera escriure correctament l'accent greu o agut sobre la o, cal seguir les indicacions següents:

a) Escrivim amb accent agut (**ó**) **gairebé tots els mots aguts**: *balcó, cantó, cartabó, horitzó, lliçó, minyó, sabó, torró, Borbó, Cató, Neró, Plató, Salomó, Ascó, Avinyó, Benicarló, Maó, Torelló, Xaló, Jericó, Montsó, raó, camaleó; ambdós, colós, Fruitós, Camós, Palamós, Puigcerçós, Regencós*. Notem especialment els noms acabats en -ió (*direcció, expressió, preparació, situació; acció, avió, camió, funció, pensió, relació, Faió, Lió*), els adjectius en -ós (*afectuos, blavós, boirós, caseós, gloriós, mafiós, miste- riós, saborós, sortós, verinós, tumultuós*) i els participis dels verbs terminats en -fondre (**confós, difós**).

Però s'escriuen amb accent greu (**ò**) **els mots açò, això, allò, madò i però; els parti- cipis dels derivats del verb cloure (conclòs, desclòs, exclòs, inclòs, reclòs); els derivats i compostos de bo, so, to i tro (de debò, eurobò, Castellbò, Niubò; ressò, ultrasò; semitò; retrò)**, i de *cos, cros, gros* i os 'peça de l'esquelet' (*anticòs, sobreco; motocròs; capgròs, a l'engròs, Cantonigròs, Puiggròs; renòs, trenclòs*), i alguns mots acabats en -òs: *alficòs, arròs, carcabòs, commòs* (participi de *commoure*, al costat de *commogut*), *espòs, repòs, respòs, talòs, terrandòs, terròs, Ambròs, Besòs, Bolòs, Seròs, el Tarròs, Vandellòs, Vinaròs*.

b) Escrivim amb accent greu (**ò**) **gairebé tots els mots plans**: *apòstol, autògraf, bibliòfil, cònic, còrrec, lògic, llòbrec, melòman, mòbil, monòleg, òvul, pròleg, pròxim, retrògrad, rònec, sòcol, sòlid, sòrdid, tòrcer, Cristòfol, Hipòlit, Òscar, Aristòtil, Aiòder, Isòvol, Monòver, Òpol, Bòsfor, còncau, tròlei, dòlmens, fenòmens*. Però s'escriuen amb accent agut (**ó**) el verb *córrer* i els seus derivats (*concórrer, incórrer, ocórrer, recórrer, transcórrer*); les formes *fórem, fóreu, fòssim (ifóssem), fòssiu (ifósseu)* del verb *ser* (o *ésser*), i alguns mots com *córner, góndol, estómac, furóncol; Bóixols, Fórnols, Gósol, Jóncols, Sóller*.

3.1.3

L'accent i la dièresi

c) Escrivim amb accent greu (**ò**) **gairebé tots els mots esdrúixols**: *acròbata, aristòcrata, còlera, còmode, crònica, diòcesi, hipòcrita, nòmada, òpera, quilòmetre, simfònica, tòfona, Mònica, Verònica, Òdena, Còrsega, Mònaco, colònia, història, parròquia, magnòlia, Antònia, Sònia, Sòcrates, Dòrria, Califòrnia, Escòcia, Mongòlia, Tòquio*. Però s'escriuen amb accent agut (**ó**) alguns mots com *escórpora, fórmula, dóngola, góndola, pólvora, tómbola, tórtora*.

El quadre 31 mostra la distribució dels accents agut i greu sobre la vocal o. Les caselles amb fons de color gris indiquen els casos que segueixen les tendències més generals.

QUADRE 31
Distribució dels accents agut i greu sobre la o

TIPUS DE MOTS	ACCENT AGUT	ACCENT GREU
<i>Mots aguts</i>	<i>En general s'escriu ó: atenció, bastó, cançó, creació, explicació, graó, milió, patró, processó, raó, saló, Neró, Salomó, Torelló, Jericó, Lió; amorós, ambdós, colós, esbós, generós, perillós, redós, silenciós, Fruitós, Camós, Palamós</i>	<i>S'escriu ò en alguns casos:</i> • <i>Mots açò, això, allò, madò i però</i> • <i>Participis dels derivats de cloure: conclòs, exclòs, inclòs, reclòs</i> • <i>Derivats i compostos de bo, so, tro, cos, gros i os: de debò, Castellbò, ultrasò, retrò, anticòs, motocròs, capgròs, trençalòs</i> • <i>Alguns mots acabats en -òs: arròs, espòs, repòs, talòs; Ambròs, Besòs, Seròs, Vandellòs, Vinaròs</i>
<i>Mots plans</i>	<i>S'escriuen amb ó:</i> • <i>El verb córrer i derivats (recórrer, transcórrer)</i> • <i>Les formes fórem, fóreu, fóssim i fóssiu del verb ser (o ésser)</i> • <i>Alguns mots com córner, estómac, furóncol, Fórnols, Gósol o Sóller</i>	<i>En general s'escriu ò: catòlic, còdol, còmput, còncau, dòlar, esmòquing, filòsof, horòscop, mòdul, monòton, pòlip, pròleg, pròxim, ròsec, sòlid, tòrax, tòrcer, tròlei, xenòfob; anòfels, dòlmens, fenòmens, misògins; Aristòtil, Ròmul, Òscar, Isòvol, Monòver, Bòsfor</i>
<i>Mots esdrúixols</i>	<i>S'escriuen amb ó alguns mots com escòrpora, fórmula, góndola, pólvora, tómbola o tórtora</i>	<i>En general s'escriu ò: aristòcrata, arqueòpterix, colònia, còmode, cònjuge, dòmino, glòria, harmònim, història, linòleum, memòria, òmicron, òpera, pròtesi, quòdlibet, termòmetre; Andròmeda, Antònia, Mònica, Sònia, Diògenes, Sòfocles, Teòfanes, Bòsnia, Còrsega, Polònia, Segòvia, Tòquio</i>

3.1.2. L'accent diacrític

A més de marcar gràficament la síl·laba tònica, l'accent també s'aplica a un curt nombre de mots monosíl·labs d'ús freqüent que, d'acord amb les regles generals d'accentuació (§ 3.1.1.3), no s'haurien d'accentuar. Aquest accent s'anomena *diacrític* (o sia, distintiu), perquè serveix per a establir una distinció entre aquests mots i uns altres que tenen la mateixa forma gràfica però un significat diferent, i amb els quals tenen una certa possibilitat de confondre's perquè podrien convenir en un mateix enunciat. Entre aquests mots, s'accentuen els que són tòpics i, entre els tòpics, els que tenen la vocal accentuada tancada. En el cas de *sòl* i *sol*, s'accentua el mot menys freqüent. Els mots que s'escriuen amb accent diacrític són els que figuren en el quadre 32.

QUADRE 32
Mots que poden portar accent diacrític

MOTS AMB ACCENT DIACRÍTIC	MOTS SENSE ACCENT DIACRÍTIC
<i>Nom masculí (pl. béns), 'allò que procura un avantatge, una satisfacció': Ho faig pel teu bé. Béns immobles.</i>	<i>Nom masculí (pl. bens), 'anyell': Esquila el be. Un ramat de bens.</i>

bé	<i>Adverbi, conjunció i interjecció:</i> Ho ha fet molt bé . Bé han dit que hi era. Bé, bé!	be	<i>Nom femení (pl. bes), ‘nom de la lletra b’:</i> S’escriu amb be de bou. Confon les bes i les pes .
déu	<i>Nom masculí (pl. déus), ‘divinitat, ésser suprem’:</i> Creure en Déu . Els déus grecs.	deu	<i>Nom femení (pl. deus), ‘font’:</i> Una deu termal. S’eixuguen les deus . <i>Numeral cardinal, nom masculí (pl. deus) i femení plural:</i> Cinc i cinc fan deu . He tret un deu en física. Han sortit dos deus seguits. Les deu del matí. <i>Formes de la tercera i segona persona del singular del pres. d’ind., i segona del singular de l’imp. del verb deure:</i> Em deu diners. Em deus cent euros. <i>Forma de la segona persona del plural del pres. d’ind. i de subj., i segona del plural de l’imp. del verb dar:</i> Nous deu pressa.
és	<i>Forma de la tercera persona del singular del pres. d’ind. del verb ser (o ésser):</i> El meu pare és metge.	es	<i>Pronom feble:</i> Això es fa de seguida. <i>Article salat:</i> Tanca es cavall. <i>Plural de e, nom femení, ‘nom de la lletra e’:</i> Fa unes es molt elegants.
mà	<i>Nom femení (pl. mans), ‘terminació del braç’:</i> Dona’m la mà . Té les mans fredes.	ma	<i>Possessiu àton (pl. mes):</i> Ma mare.
més	<i>Adverbi, quantitatiu i nom masculí:</i> En vull més . Tinc més anys que tu. Les sumes s’indiquen amb un més entre les xifres.	mes	<i>Nom masculí (pl. mesos), ‘part de l’any’:</i> El mes de gener. Els mesos d’hivern. <i>Participi del verb metre:</i> L’han mes en llibertat. <i>Conjunció adversativa:</i> Va dir que ho faria, mes no ho farà. <i>Plural del possessiu àton ma:</i> Mes ties.

QUADRE 32 (Continuació)
Mots que poden portar accent diacrític

MOTS AMB ACCENT DIACRÍTIC		MOTS SENSE ACCENT DIACRÍTIC	
món	Nom masculí (pl. mons), 'conjunt de totes les coses creades; la Terra': La fi del món . Ha fet la volta al món . Crea mons imaginaris.	mon	Possessiuu àton (pl. mos): Mon pare.
pèl	Nom masculí (pl. pèls), 'filament que creix a la pell': Un pèl de la barba. No té pèls a la llengua.	pel	Contracció (pl. pels) de per i el: Passa pel pont. Van pels carrers.
què	Relatiu (precedit de preposició), interrogatiu i exclamatiu: El martell amb què han picat. Què dius? Observa què passa. Què has dit! Nom masculí (pl. quès), 'quid d'una qüestió, naturalesa d'una cosa': Ja em diràs el què . Vull conèixer tots els quès d'aquest assumpte.	que	Relatiu, conjunció i quantitatiu: El vestit que portes. Em sembla que plou. Diu el que li convé. Que bonic! Que gent!
sé	Forma de la tercera persona del singular del pres. d'ind. del verb saber: No ho sé .	se	Pronom feble: No se sap res.
sí	Adverbiafirmatiu: Sí , és cert. Diuen que sí . Sí que vindrà. Nom masculí (pl. síis), 'afirmació': Va respondre amb un sí sec. S'aprova la proposta per quaranta síis contra sis nos.	si	Pronom reflexiu o recíproc: Parla de si mateix. Conjunció: No vindré si plou. Si que triga! Nom masculí (pl. síis), 'nota musical': Un quintet en si menor. Dos síis bemolls. Nom masculí (pl. síis), 'interior': Duia un infant dins el si . Els síis nasals.
sòl	Nom masculí (pl. sòls), 'superfície del terreny': Un sòl fèrtil. Aquesta planta es fa en sòls sorrençs.	sol	Nom masculí (pl. sòls), 'astre; nota musical': La llum del sol . Clau de sol . La Via Làctia conté bilions de sòls . Adjectiu (pl. sòls): Es troba molt sol . Us deixem sòls . Formes de la tercera i segona persona del singular del pres. d'ind., i segona del singular de l'imp. del verb soler: Hi sol anar acompanyat. Sòls venir per aquí?
		sols	Adverbi: Tan sòls m'ha dit que no ve.
són	Forma de la tercera persona del plural del pres. d'ind. del verb ser (o ésser): Tots són amics meus.	son	Nom masculí (pl. sons), 'acte de dormir': Té un son tranquil. Nom femení (pl. sons), 'ganes de dormir': Tinc molta son . Possessiuu àton (pl. sos): Son pare. Forma de la primera persona del singular del pres. d'ind. (bal.) del verb sonar: Jo son molt bé es violí.

QUADRE 32 (Continuació)
Mots que poden portar accent diacrític

MOTS AMB ACCENT DIACRÍTIC		MOTS SENSE ACCENT DIACRÍTIC	
té	<i>Forma de la tercera persona del singular del pres. d'ind. i segona del singular de l'imp. del verb tenir: Té molta sort. Té, el llibre que em vas deixar.</i>	te	<i>Pronom feble: No te la portaré.</i> <i>Nom masculí (pl. tes), 'arbust; infusió de les fulles d'aquest arbust': Una tassa de te. Uns tes molt aromàtics.</i> <i>Nom femení (pl. tes), 'nom de la lletra t': En aquest mot falta una te. Dues tes seguides.</i>
ús	<i>Nom masculí (pl. usos), 'acció d'usar': Fes ús del teu dret. Els usos i costums de la comarca.</i> <i>Forma de la primera persona del singular del pres. d'ind. (bal., alg.) del verb usar: Només ús aquesta eina.</i>	us	<i>Pronom feble: Us estimo molt.</i> <i>Plural de u, nom femení, 'nom de la lletra u': La Laia fa unes enes que semblen us.</i>
vós	<i>Pronom fort: Parlen de vós.</i>	vos	<i>Pronom feble: Vestiu-vos. Déu vos guard!</i>

Notem que també s'escriu accent diacrític en el plural d'aquests mots si coincideix gràficament amb el dels mots sense accent diacrític (*béns, déus, pèls, sís, sòls*; però *mans, mons*).